

Datum van inontvangstneming : 10/04/2015

Zaak C-99/15**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

27 februari 2015

Verwijzende rechter:

Tribunal Supremo (Spanje)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

12 januari 2015

Verzoekende partij:

Christian Liffers

Verwerende partijen:

Producciones Mandarinina, S.L.

Gestevisión Telecinco, S.A.

[OMISSIS] Madrid, 12 januari 2015

FEITEN

1.- Christian Liffers heeft beroep in cassatie ingesteld tegen de beslissing [OMISSIS] van 21 januari [2013] [OMISSIS] van de Audiencia Provincial van Madrid in [een] procedure in hoger beroep [OMISSIS]. Het hoger beroep was ingesteld tegen de uitspraak [OMISSIS] van 30 juni [2011] [OMISSIS] van de Juzgado de lo Mercantil n° 6 van Madrid, waarbij beslist werd op een vordering [**Or. 2**] die Liffers had ingesteld tegen „Producciones Mandarinina, S.L.” en „Gestevisión Telecinco, S.A.” wegens schending van zijn intellectuele-eigendomsrechten op een audiovisueel werk [OMISSIS].

[OMISSIS]

2.- Liffers heeft in het cassatieberoep verzocht om voorlegging van een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de uitlegging van artikel 13, lid 1, van richtlijn 2004/48/EG van het Europees

Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten [OMISSIS].

[OMISSIS]

RECHTSGRONDEN

- 1 Eiser in eerste instantie, Christian Liffers, bezit de Duitse nationaliteit en is regisseur, scenarioschrijver en producent van het audiovisuele werk „Dos patrias, Cuba y la noche” [Twee vaderlanden: Cuba en de nacht]. Dit werk vertelt zes persoonlijke, intieme verhalen over verschillende inwoners van La Havana die allen homoseksueel of transseksueel zijn. De film gebruikt muzikale werken en poëzie en toont de families, woonomstandigheden en werkzaamheden van de personages. De **[Or. 3]** film is vertoond op diverse filmfestivals en is bekroond met verscheidene prijzen.
- 2 Het bedrijf „Producciones Mandarin, S.L.” heeft een audiovisuele documentaire gemaakt over kinderprostitutie in Cuba die een beeld schetste van deze aanstootgevende, strafbare en illegale activiteit door middel van opnamen met een verborgen camera. Dit werk bevatte een aantal fragmenten uit het werk „Dos patrias, Cuba y la noche” zonder dat hiervoor toestemming was gevraagd aan Liffers. Het programma werd uitgezonden door het Spaanse televisiekanaal Telecinco, eigenaar van „Gestevisión Telecinco, S.A.”, en behaalde een kijkcijfer van 13,4 %.
- 3 Liffers stelde een vordering in tegen „Producciones Mandarin, S.L.” en „Gestevisión Telecinco, S.A.”. Samengevat, verzocht hij de rechter hierin om te verklaren dat de gedaagden inbreuk hadden gemaakt op zijn intellectuele-eigendomsrechten op het werk „Dos patrias, Cuba y la noche”, hen te gelasten de inbreuk stop te zetten alsmede hem een schadevergoeding te betalen van 6 740 EUR wegens inbreuk op de exploitatierechten en 10 000 EUR wegens morele schade.

Eiser baseerde de begroting van de schadevergoeding wegens inbreuk op de rechten van exploitatie van zijn werk op het criterium van de hypothetische licentievergoeding (het bedrag aan royalty's of vergoedingen dat verschuldigd was geweest indien zij hem toestemming hadden gevraagd om het desbetreffende intellectuele-eigendomsrecht te gebruiken). Voor de vaststelling van dit bedrag gebruikte hij de tarieven van „Egeda”, de Spaanse organisatie voor het collectieve beheer van de intellectuele eigendomsrechten van producenten van audiovisuele middelen. De vergoeding van de morele schade begrootte hij als een forfaitair bedrag, onder meer rekening houdend met factoren als het onderwerp van de documentaire waarin de fragmenten van het werk waren gebruikt (kinderprostitutie), het kijkcijfer van de documentaire en het gebrek aan respect voor de morele rechten van de eiser.

- 4 De Juzgado Mercantil de Madrid [OMISSIS] verklaarde [**Or. 4**] in zijn beslissing dat de gedaagden inbreuk hadden gemaakt op de intellectuele-eigendomsrechten van Liffers, gelastte hen de inbreuk stop te zetten en een schadevergoeding van 3 370 EUR aan Liffers te betalen wegens de schade die was veroorzaakt door hun inbreuk op de exploitatierechten (onder toepassing van de tariefbepalingen van „Egeda” die de Juzgado passend achtte gelet op de duur van de gebruikte fragmenten als basis voor de berekening van de hypothetische licentievergoeding) en 10 000 EUR wegens de morele schade die was toegebracht aan het aanzien en de goede naam van de eiser.
- 5 „Producciones Mandarina, S.L.” en „Gestevisión Telecinco, S.A.” stelden hoger beroep in tegen de uitspraak in eerste instantie.

[punt dat niet relevant is voor de prejudiciële procedure] [OMISSIS]

In de tweede plaats had het hoger beroep betrekking op het bedrag van de schadevergoeding wegens inbreuk op de exploitatierechten. Verzoeksters in hoger beroep betwistten hierin de door de Juzgado toegepaste tariefbepalingen van „Egeda” en de vastgestelde duur van de gebruikte fragmenten uit het werk van verzoeker. De Audiencia aanvaardde deze argumenten gedeeltelijk en reduceerde de schadevergoeding op basis van het criterium van de hypothetische licentievergoeding tot 962,33 EUR.

De derde kwestie die verzoeksters in hoger beroep aanvoerden houdt verband met het bij het Tribunal Supremo ingestelde cassatieberoep en de prejudiciële vraag die in de onderhavige beschikking wordt gesteld. Naar hun mening was de vordering van een schadevergoeding wegens morele schade niet verenigbaar met de keuze van de eiser in eerste instantie voor de hypothetische licentievergoeding als basis voor de schadevergoeding. Volgens verzoeksters mocht vergoeding van morele schade alleen worden gevorderd op basis van de criteria van artikel 140, lid 2, onder a), van de Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual [geconsolideerde tekst van de Spaanse wet inzake intellectueel eigendom] (hierna „TRLPI”), waarbij artikel 13, lid 1, onder a), van richtlijn 2004/48/EG is omgezet in nationaal recht, en niet op basis van de hypothetische licentievergoeding volgens artikel 140, lid 2, onder b), TRLPI. Verzoeksters ontkenden bovendien dat zich enige morele schade had voorgedaan. [**Or. 5**]

De Audiencia Provincial aanvaardde het eerste argument en kwam daarom niet toe aan de analyse van het tweede argument. De Audiencia achtte de eis van morele schadevergoeding niet verenigbaar met de keuze van de hypothetische licentievergoeding als basis voor de schadevergoeding. De Audiencia analyseerde artikel 13 en overweging 26 van richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 alsook artikel 140 TRLPI, zoals gewijzigd door Ley 19/2006 [wet 19/2006] van 5 juni 2006 waarbij de richtlijn werd omgezet in nationaal recht. Op grond van deze bepalingen was de Audiencia van oordeel dat *„de hypothetische licentievergoeding een alternatief vergoedingscriterium is, dat*

de werkelijke schade als bedoeld onder a) uitsluit om de bepaling van de hoogte van de vergoeding te vergemakkelijken. [...] dit alternatieve criterium is beperkt tot het bepaalde onder b). Een derde criterium, waarbij beide voorgaande criteria worden gecombineerd, zodat de morele schade kan worden opgeteld bij de hypothetische licentievergoeding, wordt door de wetgever niet toegestaan. Als de benadeelde kiest voor het criterium van de hypothetische licentievergoeding omdat de werkelijke schade moeilijk bepaalbaar is, of om welke andere reden dan ook, kan niet tevens vergoeding van de morele schade worden gevorderd. Vordering daarvan is alleen mogelijk wanneer wordt gekozen voor het eerstgenoemde criterium.”

Op basis van deze redenering vernietigde de Audiencia de veroordeling tot betaling van morele schadevergoeding die was uitgesproken door de Juzgado Mercantil. De aan Liffers te betalen vergoeding werd daardoor verminderd tot 962,33 EUR op basis van de hypothetische licentievergoeding als enig criterium.

- 6 Liffers heeft cassatieberoep ingesteld tegen de beslissing van de Audiencia Provincial. In zijn beroep betwist hij uitsluitend de herroeping van de vergoeding wegens morele schade. Hij stelt dat er gehandeld is in strijd met artikel 140, lid 2, onder b), TRLPI en verzoekt om een principe-uitspraak die bevestigt dat de vergoeding van morele schade losstaat van het feit of de benadeelde, in het geval van inbreuk op zijn intellectuele eigendomsrechten, kiest voor het ene dan wel het andere criterium voor vergoeding van de materiële schade volgens de punten a) of b) van artikel 140, lid 2, TRLPI.

Liffers verzoekt het Tribunal Supremo eveneens om voorlegging van een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, omdat de bewoordingen van [Or. 6] artikel 140 TRLPI, waarvan hij in zijn cassatieberoep de uitlegging door de Audiencia Provincial betwist, vastgelegd zijn in Ley 19/2006 die richtlijn 2004/48/EG omzet in nationaal recht.

Hij is van mening dat de doeleinden van de richtlijn volgens de overwegingen 7 tot en met 10 ervan niet gerealiseerd kunnen worden als artikel 13 van de richtlijn, betreffende de vergoeding van geleden schade, door de lidstaten niet homogeen wordt uitgevoerd. Als de uitlegging volgens de uitspraak waartegen het cassatieberoep is ingesteld zou worden aanvaard, betekent dit dat de Spaanse regeling van de vergoeding van morele schade, wanneer de houder van een intellectueel eigendomsrecht kiest voor de hypothetische licentievergoeding als maatstaf voor de begroting van de economische schade, zou afwijken van die in andere lidstaten, zoals Duitsland, Italië of Polen, waar de wetgeving de vergoeding van morele schade wel toestaat, ook wanneer is gekozen voor het criterium van de hypothetische licentievergoeding.

Daarom verzoekt [Liffers] om voorlegging van de volgende prejudiciële vraag: *„Moet artikel 13 van richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-*

eigendomsrechten, evenals de omzetting hiervan in het Spaanse recht via de bewoordingen van artikel 140, lid 2, TRLPI zoals vastgelegd bij Ley 19/2006, aldus worden uitgelegd, dat, wanneer de benadeelde vergoeding van de materiële schade wegens inbreuk op zijn intellectuele-eigendomsrechten vordert op grond van de zogeheten hypothetische licentievergoeding, dit hem belet om vergoeding van de morele schade te vorderen, of moet er integendeel van worden uitgegaan dat de vordering van morele schadevergoeding losstaat van het door de benadeelde gekozen criterium voor het herstel van de materiële schade?"

- 7 [OMISSIS] In haar verweer tegen het cassatieberoep heeft „Producciones Mandarin, S.L.” zich verzet tegen de voorlegging van een prejudiciële vraag omdat artikel 13 van de richtlijn naar haar mening een „*acte clair*” is, „*daar het alternatieve en niet cumulatieve criteria voor de schadevergoeding aanwijst, te weten de reële schade (artikel 13, lid 1, onder a)), waaronder uitdrukkelijk begrepen de morele schade, dan wel de abstracte schade in de vorm van een forfaitair bedrag (artikel 13, lid 1, onder b))*”. [Or. 7]

[OMISSIS] „Gestevisión Telecinco, S.A” heeft niets aangevoerd in verband met het verzoek om de voorlegging van een prejudiciële vraag.

- 8 Het Openbaar Ministerie acht de voorlegging van een prejudiciële vraag niet noodzakelijk omdat het zijns inziens om een „*acte clair*” gaat.

Unierecht

- 9 Artikel 13 („Schadevergoeding”) van richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten bepaalt in lid 1:

„De lidstaten dragen er zorg voor dat de bevoegde rechterlijke instanties op verzoek van de benadeelde partij de inbreukmaker die wist of redelijkerwijs had moeten weten dat hij inbreuk pleegde, gelasten de rechthebbende een passende vergoeding te betalen tot herstel van de schade die deze wegens de inbreuk heeft geleden.

De rechterlijke instanties die de schadevergoeding vaststellen:

a) houden rekening met alle passende aspecten, zoals de negatieve economische gevolgen, waaronder winstderving, die de benadeelde partij heeft ondervonden, de onrechtmatige winst die de inbreukmaker heeft genoten en, in passende gevallen, andere elementen dan economische factoren, onder meer de morele schade die de rechthebbende door de inbreuk heeft geleden,

of

b) kunnen, als alternatief voor het bepaalde onder a), in passende gevallen de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag, op basis van elementen zoals ten minste het bedrag aan royalty's of vergoedingen dat verschuldigd was geweest indien de inbreukmaker toestemming had gevraagd om het desbetreffende intellectuele-eigendomsrecht te gebruiken."

10 Overweging 26 van de betrokken richtlijn luidt:

„Ter vergoeding van de schade die het gevolg is van een inbreuk door een inbreukmaker die een activiteit verricht heeft terwijl hij wist of redelijkerwijs had moeten weten dat deze aanleiding zou geven tot een dergelijke inbreuk, moet het [Or. 8] bedrag van de aan de rechthebbende toegekende schadevergoeding worden vastgesteld rekening houdend met alle omstandigheden van het geval, zoals het door de rechthebbende geleden inkomensverlies of de door de inbreukmaker onrechtmatig gemaakte winst en, in voorkomend geval, de aan de rechthebbende toegebrachte morele schade. Als alternatief, bijvoorbeeld indien de feitelijke schade moeilijk te bepalen is, kan het bedrag van de schadevergoeding worden afgeleid uit elementen als het bedrag aan royalty's of vergoedingen dat verschuldigd zou zijn geweest indien de inbreukmaker toestemming had gevraagd om het intellectuele-eigendomsrecht te gebruiken. De bedoeling is niet een verplichting te introduceren om te voorzien in een niet-compensatoire schadevergoeding, maar wel schadeloosstelling mogelijk te maken die op een objectieve grondslag berust, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de kosten van de rechthebbende, bijvoorbeeld voor opsporing en onderzoek."

Nationaal recht

11 Artikel 13, lid 1, van richtlijn 2004/48/EG werd omgezet in nationaal recht door Ley 19/2006 van 5 juni 2006. Deze wet breidde de middelen tot handhaving van intellectuele en industriële eigendomsrechten uit en legde procedurele voorschriften vast om de toepassing van de diverse unierechtelijke regelingen te ondersteunen. De wet bevatte een nieuwe formulering van artikel 140 TRLPI (<http://www.boe.es/boe/dias/2006/06/06/pdfs/A21230-21238.pdf>, blz. 21234). De twee eerste leden van het artikel luiden in hun nieuwe bewoordingen als volgt:

„Artikel 140. Schadevergoeding

1. De schadevergoeding die verschuldigd is aan de benadeelde rechthebbende omvat niet alleen de waarde van het geleden verlies, maar ook de gederfde winst als gevolg van de inbreuk op zijn recht. Het bedrag van de schadevergoeding kan, in passende gevallen, de onderzoekskosten omvatten die zijn gemaakt voor de verkrijging van redelijk bewijs van de inbreuk die voorwerp is van de gerechtelijke procedure.

2. De schadevergoeding wordt, naar keuze van de benadeelde, vastgesteld op basis van één van de volgende criteria:

a) *De negatieve economische gevolgen, waaronder winstderving, die de benadeelde partij heeft ondervonden en de winst die de inbreukmaker heeft genoten vanwege het onrechtmatige gebruik. In het geval van morele schade [Or. 9] wordt deze vergoed, ook wanneer geen economisch nadeel is aangetoond. Bij de vaststelling hiervan wordt rekening gehouden met de omstandigheden van de inbreuk, de ernst van de inbreuk en de mate van onrechtmatige verspreiding van het werk.*

b) *De beloning die de benadeelde had ontvangen als de inbreukmaker toestemming had gevraagd om het desbetreffende intellectuele-eigendomsrecht te gebruiken.”*

- 12 De memorie van toelichting van Ley 19/2006 bevat de volgende alinea, waarin onder meer de wijziging van artikel 140 TRLPI nader wordt toegelicht:

„Om de schade die is geleden als gevolg van een inbreuk op intellectuele of industriële eigendomsrechten te compenseren, verschaft de richtlijn twee criteria voor de berekening van de schadevergoeding. Het eerste criterium omvat, cumulatief, de negatieve economische gevolgen die de benadeelde partij heeft ondervonden, en de morele schade. Als alternatief kan de schadevergoeding bestaan uit een forfaitair bedrag op basis van de beloning die de benadeelde zou hebben ontvangen als de inbreukmaker hem toestemming had gevraagd voor het gebruik van het desbetreffende intellectuele of industriële eigendomsrecht. Bij de vaststelling van de schadevergoeding moet bovendien rekening worden gehouden met de onderzoekskosten die de benadeelde rechthebbende heeft gemaakt voor de verkrijging van redelijk bewijs van de inbreuk. De introductie van deze criteria en factoren vergt wijziging van artikel 140 van de Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual [...]”

Motivering van de prejudiciële vraag: twijfels over de uitlegging

- 13 Voordat artikel 140 TRLPI werd herzien om uitvoering te geven aan de Unierechtelijke richtlijn, legde het artikel in zijn oude bewoordingen duidelijk twee alternatieve criteria neer voor de berekening van de materiële schadevergoeding (*„de veronderstelde winst die [de benadeelde] had verkregen als het onrechtmatige gebruik niet had plaatsgevonden, of de beloning die hij had ontvangen als hij toestemming had verleend voor de exploitatie”*), ter keuze van de benadeelde. De benadeelde had bovendien de mogelijkheid om tevens vergoeding van [Or. 10] de morele schade te vorderen ingeval dergelijke schade was opgetreden, ook als er geen economisch nadeel was aangetoond.

Na de omzetting van de richtlijn zijn echter twijfels gerezen over de vraag of het mogelijk is om vergoeding van morele schade te verzoeken als men artikel 140, lid 2, onder b), TRLPI als maatstaf voor de schadevergoeding heeft gekozen, te weten *„de beloning die de benadeelde had ontvangen als de inbreukmaker*

toestemming had gevraagd om het desbetreffende intellectuele-eigendomsrecht te gebruiken”, of, met andere woorden: de hypothetische licentievergoeding.

- 14 Deze twijfels hebben hun oorsprong in de bewoordingen van de richtlijn en de manier waarop deze zijn omgezet in nationaal recht.

Eenzijds is het vergoedingscriterium van artikel 13, lid 1, onder b), van de richtlijn vastgelegd „*als alternatief voor het bepaalde onder a)*”. Dit alternatieve karakter volgt ook uit overweging 26 van de richtlijn. De in het cassatieberoep bestreden uitspraak vat de bepaling aldus op, dat dit „alternatieve” karakter betekent dat, wanneer [de benadeelde] kiest voor een schadevergoeding op basis van een forfaitair bedrag dat kan worden afgeleid uit factoren als de royalty’s of vergoedingen die hem verschuldigd waren geweest indien de inbreukmaker toestemming had gevraagd om het desbetreffende intellectuele-eigendomsrecht te gebruiken en die ten minste bestaat uit het bedrag van die royalty’s of vergoedingen (zoals bepaald onder b)), hij geen schadevergoeding kan vorderen op basis van de criteria onder a), waaronder de morele schade.

Volgens de Audiencia Provincial volgt deze uitlegging uit de bewoordingen van de interne norm die de bepaling van de richtlijn omzet in nationaal recht, aangezien de vergoedingscriteria onder a) en b) van artikel 140, lid 2, TRLPI als alternatieven zijn verwoord, zodat de benadeelde voor het ene of het andere criterium moet kiezen. Volgens de memorie van toelichting van de wet die uitvoering geeft aan de richtlijn waarin deze bepaling is opgenomen zijn er twee alternatieve methoden voor de berekening van de schadevergoeding. Morele schade wordt alleen genoemd onder de eerste methode en niet onder de tweede, waarin het criterium van de hypothetische licentievergoeding is neergelegd. Als men schadevergoeding vordert op basis van een hypothetische licentievergoeding, dan kan men dus geen [Or. 11] bijkomende schadevergoeding vorderen wegens morele schade. Andere Spaanse rechters, zowel in eerste instantie als in hoger beroep, hebben dit op dezelfde wijze opgevat.

- 15 Deze uitlegging van de richtlijn stuit echter op een aantal bezwaren.

Lid 1 van artikel 13 van de richtlijn verplicht de lidstaten om er zorg voor te dragen dat aan de rechthebbende een passende vergoeding wordt betaald tot herstel van de feitelijke schade die deze wegens de inbreuk heeft geleden.

[In onder meer de Spaanse tekst van de richtlijn] wordt de „schade” gekwalificeerd als „feitelijk” [„daños y perjuicios efectivos”]. Dit lijkt niet verenigbaar met de uitsluiting van de vergoeding wegens morele schade als men heeft gekozen voor het vergoedingscriterium van de hypothetische licentievergoeding, dat uitsluitend betrekking lijkt te hebben op de begroting van materiële schade, maar de voorliggende omstandigheden wijzen op mogelijke morele schade, die zelfs nog groter kan zijn dan de materiële schade, zoals de Juzgado Mercantil in zijn uitspraak in het onderhavige geding heeft vastgesteld.

De Audiencia Provincial oordeelt in haar uitspraak dat de benadeelde, wanneer hij ervoor kiest om de schadevergoeding te baseren op het criterium van artikel 140, lid 2, onder b), TRLPI, dat artikel 13, lid 1, onder b), van de richtlijn omzet in nationaal recht, kiest voor „*een alternatief vergoedingscriterium, dat de werkelijke schade als bedoeld onder a) uitsluit*”. Dit „uitsluiten van de werkelijke schade” lijkt evenmin verenigbaar met de vergoeding van de feitelijke schade waarin de eerste alinea van artikel 13, lid 1, van de richtlijn voorziet.

- 16 Anderzijds, als alternatieve uitlegging voor die welke in punt 14 hierboven is uiteengezet, zou men ervan kunnen uitgaan dat de optie van artikel 13, lid 1, onder b), van de richtlijn een vergoedingscriterium vastlegt dat alleen als alternatief geldt ten opzichte van de vergoedingscriteria onder a) die betrekking hebben op materiële schade (te weten „*de negatieve economische gevolgen, waaronder winstderving, die de benadeelde partij heeft ondervonden, de onrechtmatige winst die de inbreukmaker heeft genoten*”). Dit alternatieve criterium kan gerechtvaardigd zijn op grond van problemen rond de verkrijging van het benodigde bewijs bij de bepaling van de hoogte van een schadevergoeding op basis van de criteria onder a), of op grond van andere [Or. 12] omstandigheden. In dat geval heeft het alternatieve (en dus niet-cumulatieve) karakter geen invloed op de morele schade, waarvan de vergoeding ook worden gevorderd wanneer men heeft gekozen voor het onder b) bedoelde criterium van de licentievergoeding.

Als deze uitlegging juist is, dan moet de vordering van morele schadevergoeding los worden gezien van het vergoedingscriterium dat de benadeelde kiest als basis voor het herstel van de materiële schade en kan de vergoeding van morele schade worden gecombineerd met een materiële schadevergoeding, ongeacht op welk van de criteria onder a) of b) van artikel 13, lid 1, van de richtlijn deze is gebaseerd.

- 17 Een andere mogelijke uitlegging is dat de vordering van morele schadevergoeding, los van, en in aanvulling op, de materiële schadevergoeding, op basis van het tweede punt van de bepaling toelaatbaar is als de nationale wetgever, zoals dat in Spanje is gebeurd, de richtlijn zó heeft omgezet dat het tweede alternatief, onder b) van artikel 13, lid 1, van de richtlijn, uitsluitend bestaat uit het bedrag van de hypothetische licentievergoeding. De richtlijn legt dit vergoedingscriterium (de hypothetische licentievergoeding) immers neer als een minimum („ten minste”, in de bewoordingen van de richtlijn). Dit zou het mogelijk maken om als schadevergoeding een forfaitair bedrag vast te stellen dat naast de hypothetische licentievergoeding een vergoeding voor de morele schade omvat, indien deze zich heeft voorgedaan.
- 18 De twijfels over de juiste uitlegging worden nog groter door het feit dat verscheidene lidstaten bij de omzetting van de richtlijn in hun wetgeving, als uitwerking van het bepaalde in artikel 13, lid 1, onder a) en b), van de richtlijn, alternatieve criteria hebben vastgelegd voor de vergoeding van materiële schade wegens inbreuk op intellectuele-eigendomsrechten waartussen de benadeelde kan

kiezen. De wetgeving van deze lidstaten staat echter bovendien de cumulatieve vordering van morele schadevergoeding toe, ongeacht het criterium dat de benadeelde kiest als basis voor de vergoeding van de materiële schade. Een en ander is onder meer vastgelegd in artikel 97, lid 2, van de Duitse wet inzake intellectueel eigendom [Or. 13], artikel 158 van de Italiaanse wet nr. 633 van 1941, en artikel L331-1-3 van de Franse wet inzake intellectueel eigendom.

- 19 Volgens overweging 10 van de richtlijn heeft deze tot doel „*de onderlinge aanpassing van deze wetgevingen teneinde een hoog, gelijkwaardig en homogeen niveau van bescherming in de interne markt te waarborgen*”. Een uitlegging van artikel 13, lid 1, van de richtlijn door de Spaanse rechter die afwijkt van die in andere lidstaten en die aanzienlijk minder bescherming biedt aan intellectuele-eigendomsrechten kan deze doelstelling in gevaar brengen.

Gezien het bovenstaande acht het Tribunal Supremo het zinvol om gebruik te maken van de procedure overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het Hof van Justitie van de Europese Unie te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 13, lid 1, van de richtlijn. De beslissing van het Tribunal Supremo is immers volgens het nationale recht niet vatbaar voor verder beroep. Bovendien kan het Hof van Justitie van de Europese Unie aldus een homogene uitlegging van deze bepaling van de richtlijn verschaffen, zodat de nationale rechters hun uitlegging van de interne normen waarin de betrokken bepaling wordt omgezet in het recht van de diverse lidstaten hieraan kunnen aanpassen.

BESCHIKKING

Gelet op het voorgaande

BESLIST HET TRIBUNAL SUPREMO:

[OMISSIS] Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Moet artikel 13, lid 1, van richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten aldus worden uitgelegd dat de benadeelde die vergoeding van de materiële schade wegens inbreuk op zijn intellectuele-eigendomsrechten vordert op basis van het bedrag van de royalty's of vergoedingen die hem verschuldigd waren geweest als de inbreukmaker toestemming had gevraagd om het desbetreffende intellectuele-eigendomsrecht [Or. 14] te gebruiken, niet tevens vergoeding van de toegebrachte morele schade kan vorderen?

[OMISSIS]